

EUGENIJUS SIPAVIČIUS

(1918 – 2000)

KP šiluminių elektros stočių dalyko
dėstytojas, Valstybinės kvalifikacinės
komisijos narys, Kauno elektros tinklų
direktoriaus pavaduotojas
Aukštesniosios technikos mokyklos
Elektrotechnikos specialybės absolventas
(studijas baigė 1938 m.)

Rokiškyje baigęs penkias gimnazijos klases, Eugenijus Sipavičius 1933 m. įstojo į Aukštesniosios technikos mokyklos Elektrotechnikos specialybę. ATM baigė 1938 m. ir vienerius metus dirbo Raseinių elektrinėje techniku. 1939 – 1944 m. studijavo Vytauto Didžiojo universitete elektrotechniką. Nuo 1944 iki 1959 m. antraeilėse pareigose dėstė šiluminių elektros stočių kursą Kauno politechnikume, o vėliau (iki 1983 m.) buvo Kauno politechnikumo diplominių darbų Valstybinės kvalifikacinės komisijos nariu. Mokyklai Eugenijus Sipavičius atidavė 45 metus.

1947 m. Eugenijus Sipavičius tapo Petrašiūnų elektrinės elektros cecho viršininku, 1957 m. paskirtas Kauno elektros tinklų vyriausiuoju inžinieriumi, o 1964 m. – Kauno elektros tinklų direktoriaus pavaduotoju. Jo iniciatyva sukurti Kauno rajono magistraliniai ir skirstomieji elektros tinklai.

Savo atsiminimų rankraštyje „Mano mokytojai“ E. Sipavičius rašo:

“ATM dėstė geri specialistai, daugumoje VDU profesoriai bei dėstytojai ir didelę praktiką bei gyvenimo patyrimą turintys inžinieriai. Su dideliu dėkingumu prisimenu juos visus ir šiandieną žemai lenkiu jiems savo žilą galvą, tariu nuoširdų lietuvišką ačiū. Laikau malonia pareiga pasidalinti prisiminimais.

Didžiulį neišdildomą įspūdį paliko pirmasis ATM direktorius prof. Julijonas Gravrogkas. Jis dėstė teorinę mechaniką ir medžiagų atsparumą. Mokėjo labai gerai išaiškinti dėstomą dalyką, įtraukiant visus mokinius. Daug kam paliepdavo papildyti jo mintis. Kaip taisyklė, pats lentoje nebraižė, o kviesdavo moksleivius prie lentos. Moksleivis turėdavo pvz. nubraižyti kūną, parodyti pirštu kūno judėjimą, jį veikiančias jėgas, nuo kur kurlink kūnas juda. Paaiškinimas būdavo labai vaizdingas. Profesoriumi buvo labai svarbus ir auklėjamasis darbas. Jis noriai atsakydavo į moksleivių klausimus, pvz.: “kiek kartų reikia sveikintis su tuo pačiu žmogumi?” atsakydavo: “nemandagus žmogus niekad nesisveikina, o mandagus visuomet sveikinasi“. Pamokymų neužmirštu ir jais vadovaujuosi gyvenime ir dabar.

Inspektorius Petras Šernas visur suspėdavo, viską pastebėdavo ir griežtai reikalaudavo laikytis visapusiškos tvarkos ir drausmės. Kas įkliūdavo dėl silpno mokymosi ar dėl nusižengimų, ilgai būdavo linksniuojamas ir tik po didelių pastangų atstatydavo savo prestižą.

Mokytojas Aleksandras Šarka buvo mūsų auklėtojas. Jis dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, bet pabrėždavo, kad mūsų pagrindiniai mokslai yra techniškai, jiems ir reikia skirti daugiausiai dėmesio. Mylėjo keliones. Mums suorganizavo ekskursijas garlaiviu per Veliuoną, Jurbarką, Rambyną, Klaipėdą, Palangą, Juodkrantę, Nidą.

Dėstytojas Vaclovas Rostkauskas mums dėstė matematiką. Mokslus buvo baigęs Petrograde. Tai buvo geras pedagogas ir aukštos kultūros žmogus. Jis mane išmokė žaisti preferansą bei bridžą.

Lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojas Feliksas Karazija buvo dėstytojas labiausiai mylimas ir gerbiamas moksleivių ir bendradarbių. Jis visa siela ir kūnu tarnavo savo mokyklai. Buvo labai apsiskaitęs, mylėjo meną, muziką, lankė operą, koncertus, spektaklius, parodas. Bilietais aprūpindavo visus kolegas, pažįstamus. Tai buvo labai geras, doras, teisingas, kuklus, simpatiškas, geros atminties ir didelės inteligencijos bei erudicijos lietuvis.

Inžinierius Vytautas Petraitis baigė elektrotechnikos mokslus Prancūzijoje, buvo ATM inspektorius. Dėstė braižomąją geometriją ir teorinę elektrotechniką. Turėjo labai gerą atmintį ir greitą orientaciją. Aiškino labai greitai. Dešine ranka rašė ant lentos, o kaire ją trynė. Sekti jo dėstymą reikėjo labai susikaupus. Parašė dvi knygas apie nuolatinę ir kintamą srovę. Rašė straipsnius Prancūzijos elektrotechnikos žurnaluose. Ten aprašė ir savo naują metodą reaktyviam galingumui matuoti. Dėstė VDU.

Inžinierius Vladas Jakovickas mokslus buvo baigęs Dancige. Jo dėstyme jautėsi Vokietijos mokykla, didelis tvarkingumas, nuoseklumas ir pedantiškumas. Jis dėstė elektros mašinas ir metalų technologiją labai aiškiai, lentoje braižė spalvotomis (vienintelis) kreidomis. Buvo reiklus ir teisingas dėstytojas. VDU dėstė elektrotechniką.

Inžinierius A. Mačiūnas mokslus buvo baigęs Belgijoje. Dirbo garsios vokiečių firmos „Siemens-Šukert“ atstovybėje Kaune vyr. inžinieriumi. ATM Mačiūnas dėstė elektros stočių kursą. Dėstomą dalyką labai gerai žinojo ne tik teoriškai, bet ir praktiškai, nes jis vadovavo daugeliui to meto Lietuvos elektrinių projektavimo, statybos ir montavimo darbams, taip pat montuojant elektros įrangas įmonėse ir organizacijose, tame tarpe ir Kauno klinikose. Dėstė teoriją siedamas su praktika. Moksleivius supažindindavo su energetiniais objektais. Mus vedžiodavo po įmones: Petrašiūnų, Kėdainių ir vandentiekio stoties Kleboniškyje elektrines, Marijampolės cukraus fabriką ir kt. Buvo azartiškas ir taiklus medžiotojas. Dirbo ir VDU.

Inž. Bronius Garšva buvo Finansų ministerijos referentas. ATM jis dėstė oro linijų ir signalizacijos kursą. Dėstydamas gerai ir aiškiai, paskaitas pajvairindamas gyvenimo ir praktikos pavyzdžiais. Mokiniai turėdavo suprasti pagrindinius principus ir esmę. B. Garšva parašė knygą apie oro linijas ir 3 dalių teorinės elektrotechnikos mokymo leidinį. Kiti dėstytojai negalėjo suprasti, kaip B. Garšva sugeba labai greitai parašyti gerus, specialybei mokyti skirtus vadovėlius.

Inž. Vaclovas Birutavičius (Birutis) buvo pašto valdybos viršininkas. ATM jis dėstė telefonijos kursą, vedė praktikos darbus. Du kartus per metus reikėdavo raštu plačiai aprašyti dėstomą dalyką ir beveik visiems žinias įvertindavo gerai.

Inž. Kleopas Gaigalis - Kauno radijo stoties kūrėjas ir viršininkas. ATM dėstė radiotechniką. Mėgdavo pasakoti įvairias istorijas apie radiotechniką, ypač apie Petrogrado radijo stoties statybą, kuriai vadovavo ir tik po jos paleidimo gavo leidimą grįžti į Lietuvą. Dažnai lankydavosi prezidentūroje, kur S. Smetonienės draugijoje žaisdavo preferansą.

Inž., prof., generolas Stasys Dirmantas buvo Lietuvos krašto apsaugos ministras. ATM jis dėstė geodeziją. Kalbėdavo aiškiai, garsiai, braižė tiksliai. To reikalavo ir iš moksleivių. Visuomet buvo pasitempęs ir labai ištvėringas. Geodeziją profesorius dėstė ir VDU.

Inž. Jonas Indriūnas VDU medžiagų atsparumo laboratorijoje ATM moksleiviams pravedavo medžiagų atsparumo pratybas (ATM tokios laboratorijos neturėjo).

VDU prof. Filipas Butkevičius ATM dėstė chemiją. Parašė keletą vadovėlių, buvo didelės erudicijos, labai aukštos kvalifikacijos chemikas. Dėstė labai įdomiai, demonstruodavo reakcijas, sukeliančias ir sproгимus, tuo mus įspėdamas atsargiai elgtis su chemikalais.

Prisiminimus pradėjau apie direktorių Julijoną Gravrogką, baigsiu - apie direktorių Antaną Gavelį.

Inž. A. Gavelis Prancūzijoje baigė aviacijos akademiją, buvo Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas, karo aviacijos dirbtuvių viršininkas. Jose buvo pagaminti įžymaus aviacijos konstruktoriaus, Lietuvos karo aviacijos vado, generolo A. Gustaičio konstrukcijos lėktuvai AMBO. Trys lėktuvai, valdomi Lietuvos karo lakūnų, apskrido Europą, tuo išgarsindami mūsų mažąją Lietuvą. Dirbdamas direktoriumi, A. Gavelis subūrė dėstytojų kolektyvą, priimdamas daug jaunų dėstytojų. Dėstyimo ir mokymosi lygis buvo aukštas, jautėsi lietuviška dvasia. A. Gavelis buvo antrasis prof. J. Gravrogkas. Pasikeitus valstybinei santvarkai, mokyklos vadovas, išsaugojęs nuo susprogdinimo mokyklos rūmus, išlaikęs sumaištyje nepertraukiamą mokymo eigą, buvo atleistas iš pareigų, kaip nereikalingas – be teisės dirbti pedagoginį darbą.

Prisiminimuose aprašiau apie pačius svarbiausius ir geriausius savo dėstytojus, kurie įnešė labai didelį indėlį į Lietuvos technikos kadro ruošimą. Stengiausi viską aprašyti objektyviai, paminėdamas net eilines smulkmenas.

Šį kuklų rašinėlį skiriu visiems brangiems mano mokytojams, kurie nuoširdžiai ir su pasišventimu vykdė ne tik savo tiesiogines pareigas, bet ir labai, labai mylėjo savo brangią Lietuvą“.

*Eugenijus Sipavičius Kauno politechnikume.
1989 m*

Iš Kauno technikos kolegijos muziejaus archyvų